

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Юридичний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. декана юридичного факультету

«31» _____ 2023 р.
Надія МОСКАЛЮК

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.професора науково-педагогічної роботи

«31» _____ 2023 р.
Виктор ОСТРОВЕРХОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

«31» _____ 2023 р.
Святослав ПИТЕЛЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни “Альтернативні способи вирішення спорів”

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 293 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»

Кафедра міжнародного права та міграційної політики

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Всього (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	30	15	5	4	96	150	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	1

31.08.2023
[Signature]

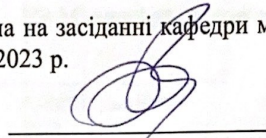
Тернопіль – ЗУНУ, 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 293 Міжнародне право, затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 10 від 23.06.2023 р.

Робочу програму склала доцент кафедри міжнародного права та міграційної політики, доцент, к.ю.н. Людмила САВАНЕЦЬ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та міграційної політики, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Ярина ЖУКОРСЬКА

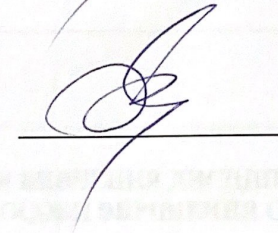
Розглянуто і схвалено групою забезпечення спеціальності 293 Міжнародне право, протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності

Ярина ЖУКОРСЬКА

Гарант ОП

Ярина ЖУКОРСЬКА

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

Дисципліна «Альтернативні вирішення спорів»	Галузь знань, спеціальність, професійна ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 29 Міжнародні відносини	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 293 Міжнародне право	Рік підготовки – 1 Семестр – 1
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 15 год.
Загальна кількість годин –150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота – 100 год. (у т.ч. тренінг – 4 год.) Індивідуальна робота – 5 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Сформувати знання про теоретичні та практичні основи вирішення конфлікту через застосування альтернативних способів вирішення спорів. Навчитись виокремлювати та аналізувати конфлікти, які можливо врегулювати позасудово; сформувати практичні навички у застосуванні окремих моделей альтернативного вирішення спорів, зокрема, навички з проведенням процедури медіації.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Сформувати здатність: ідентифікувати, формулювати та оцінювати юридичні конфлікти, застосовувати інструменти, засоби та методи альтернативного вирішення юридичних конфліктів; тлумачити та правильно застосовувати юридичні норми, що регулюють суспільні відносини у сфері альтернативного вирішення спорів.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

СК 1 Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні та економічні системи.

СК 3. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів клієнта та організувати надання юридичних послуг.

СК 10. Здатність надавати повну та різнобічну міжнародно-правову оцінку діям суб'єктів міжнародного права.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою єдиного фахового вступного випробування.

2.5. Результати навчання

ПРН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.

ПРН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.

ПРН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, органах державної влади та місцевого самоврядування.

ПРН 11. Демонструвати навички комунікацій з представниками різних видів правничої діяльності на національному і міжнародному рівнях, а також організувати та вести переговори.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

Змістовий модуль 1. Загальні положення щодо альтернативних способів вирішення спорів.

Тема 1. Загальна характеристика альтернативних способів вирішення спорів. Значення та місце альтернативних способів вирішення спорів у механізмі захисту прав людини.

Альтернативні способи вирішення спорів (ARD): поняття, значення та місце в механізмі захисту прав та інтересів осіб. Становлення та розвиток інститутів альтернативних способів вирішення спорів. Виникнення та розвиток способів альтернативних способів вирішення спорів. Виникнення та розвиток української моделі альтернативних способів вирішення спорів. Принципи та підходи до вирішення конфліктів та спорів. Способи та методи вирішення конфлікту: критерії вибору. Класифікація способів ABC та сфера їхнього застосування.

Тема 2. Поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві. Типологія конфлікту.

Поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві. Типологія конфлікту. Міжкультурні та міжетнічні конфлікти. Структура (елементи) конфлікту. Поведінкові стратегії у конфлікті. Вразлива категорія населення як сторона конфлікту. Поведінка юриста у конфлікті. Прогнозування та вирішення конфлікту. Динаміка конфлікту. Стадії конфлікту. Вихід з конфлікту: загасання, розв'язання, врегулювання, скасування конфлікту. Судове та позасудове врегулювання юридичних конфліктів.

Тема 3. Міжнародні стандарти альтернативного вирішення спорів.

Міжнародний досвід розвитку відновного правосуддя. Медіація в країнах англо-американської школи права. Медіація в країнах романо-германської школи права. Європейські стандарти альтернативного вирішення спорів. Функціонування програм відновного правосуддя. Сучасні тенденції правового регулювання альтернативних засобів вирішення спорів в системі захисту права.

Змістовий модуль 2. Окремі різновиди альтернативного вирішення спорів.

Тема 4. Третейське судочинство в системі вирішення правових спорів. Поняття та суть третейського судочинства.

Історичні засади третейського судочинства. Третейське судочинство в системі вирішення правових спорів. Поняття та суть третейського судочинства. Види третейських судів. Співвідношення третейського суду з органами правосуддя. Переваги третейського розгляду. Закон України «Про третейські суди». Порядок утворення і державної реєстрації третейських судів. Загальні умови третейського розгляду справи. Порядок третейського розгляду і вирішення справи. Порядок формування складу третейського суду: вимоги до третейських суддів. Третейська угода. Третейський розгляд справ. Звернення до третейського суду з позовною заявою. Забезпечення позову. Процедура розгляду справи по суті. Третейський збір та витрати третейського суду, пов'язані з розглядом спору. Рішення третейського суду, його види, вимоги до змісту та форми. Виконання рішення третейського суду. Проблеми виконання рішень третейського суду. Державний контроль

за рішеннями постійно діючих третейських судів в Україні. Особи, які отримують переваги від впровадження третейського розгляду спорів. Практичний досвід третейських судів.

Тема 5. Мета та загальні принципи відновного правосуддя.

Історія визначення поняття «відновне правосуддя». Генеза альтернативного вирішення кримінально-правових конфліктів на різних історичних етапах. Закріплення основ відновного правосуддя в міжнародно-правових актах ООН та Ради Європи. Основні принципи застосування програм відновного правосуддя Організації Об'єднаних Націй. Відновне правосуддя в зарубіжних країнах. Програми відновного правосуддя за законодавством Сполучених Штатів Америки, Великобританії, Канади та ін. Елементи відновного правосуддя в правовій спадщині України. Історія становлення відновного правосуддя в сучасній українській державі. Мета та загальні принципи відновного правосуддя. Поняття та завдання відновного правосуддя. Концепція відновного правосуддя. Характерні ознаки програм відновного правосуддя. Умови застосування відновного правосуддя. Основні моделі програм відновного правосуддя. Українська модель відновного правосуддя. Відновне правосуддя в кримінальному процесі. Відновне правосуддя як додаток до кримінального судочинства. Інститут примирення сторін в кримінальному процесі як форма відновного правосуддя. Законодавчі перспективи розвитку відновного правосуддя. Місце альтернативних способів вирішення кримінально-правових конфліктів у системі відновного правосуддя.

Тема 6. Посередництво як спосіб альтернативного вирішення спорів. Медіація як вид посередництва.

Поняття та характерні ознаки переговорів. Види, моделі та стилі переговорів. Ефективні тактики переговорного процесу. Особливості полеміки в переговорному процесі. Основні чинники переговорного процесу. Переговорний процес та оформлення його результатів. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів. Поняття, значення та види посередництва як способу альтернативного вирішення спору. Фасилітація як вид посередництва. Консиліація як вид посередництва. Медіація як вид посередництва. Поняття та характерні ознаки медіації. Медіація як окремий спосіб (механізм) вирішення конфліктів. Медіація: поняття, принципи та етапи. Правила медіації. Законодавство зарубіжних країн про альтернативну процедуру врегулювання спорів за участю посередника (про медіацію). Історія розвитку медіації в Україні та світі. Законодавство України щодо медіації. Структура закону «Про медіацію». Принципи медіації. Учасники медіації. Статус медіатора.

Етичні основи медіації. Етичні кодекси медіатора у світі та в Україні. Європейський кодекс поведінки медіаторів. Кодекс етики медіатора Національної асоціації медіаторів України (НАМУ). Етичні вимоги до медіатора. Види медіації. Процедура медіації. Рішення за результатами медіації та його виконання.

Тема 7. Медіація в різних сферах суспільного життя.

Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів. Медіація у спорах про захист особистих немайнових прав фізичної особи. Медіація у спорах про право власності та інші речові права. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності. Медіація у спорах, що виникають з договорів. Медіація у спорах про недоговірні зобов'язання. Медіація у спорах про спадкове право. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів. Медіація у договірних спорах. Медіація у переддоговірних, немайнових спорах. Медіація у майнових спорах. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності. Медіація у справах про

банкрутство. Медіація у сфері корпоративного управління Загальні положення про охорону і захист корпоративних прав. Спори, пов'язані з питаннями корпоративного управління. Переваги медіації як способу захисту корпоративних прав. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів Медіація у спорах про розірвання шлюбу. Медіація у спорах про стягнення аліментів. Медіація у спорах про поділ майна подружжя. Медіація у спорах про шлюбний договір. Медіація у спорах про визначення походження дітей. Медіація як спосіб вирішення трудових спорів Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів. Медіація як спосіб вирішення колективних трудових спорів. Медіація як позасудовий спосіб вирішення земельних спорів Види земельних спорів. Розгляд і вирішення земельних спорів в позасудовому порядку. Особливості медіації при вирішенні земельних спорів.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

№ п/п	Тема	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
1.	Загальна характеристика альтернативних способів вирішення спорів. Значення та місце альтернативних способів вирішення спорів у механізмі захисту прав людини.	4	2	14	2	Поточне опитування, кейси
2.	Поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві. Типологія конфлікту.	4	2	14		Поточне опитування, кейси
3.	Міжнародні стандарти альтернативного вирішення спорів.	4	2	14		Поточне опитування, кейси
Змістовий модуль 2.						
4.	Третейське судочинство в системі вирішення правових спорів. Поняття та суть третейського судочинства.	4	2	14	3	Поточне опитування, кейси
5.	Мета та загальні принципи відновного правосуддя.	4	2	14		Поточне опитування, кейси
6.	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення спорів. Медіація як вид посередництва.	6	3	16		Поточне опитування, кейси
7.	Медіація в різних сферах суспільного життя.	4	2	14		Поточне опитування, кейси
	Всього	30	15	100	5	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

Практичне заняття № 1

Тема: Загальна характеристика альтернативних способів вирішення спорів. Значення та місце альтернативних способів вирішення спорів у механізмі захисту прав людини.

Мета: Здобути знання із загальної характеристики альтернативних способів вирішення спорів та його місця у механізмі захисту прав людини.

Питання для обговорення:

1. Альтернативні способи вирішення спорів (ARD): поняття, значення та місце в механізмі захисту прав та інтересів осіб.
2. Становлення та розвиток інститутів альтернативних способів вирішення спорів. Принципи та підходи до вирішення конфліктів та спорів.
3. Способи та методи вирішення конфлікту: критерії вибору.

Практичне заняття № 2

Тема: Поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві. Типологія конфлікту.

Мета: Вивчити поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві.

Питання для обговорення:

1. Поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві.
2. Типологія конфлікту. Міжкультурні та міжетнічні конфлікти.
3. Структура (елементи) конфлікту.
4. Поведінкові стратегії у конфлікті. Вразлива категорія населення як сторона конфлікту. Поведінка юриста у конфлікті. Прогнозування та вирішення конфлікту.
5. Динаміка конфлікту. Стадії конфлікту.
6. Вихід з конфлікту: загасання, розв'язання, врегулювання, скасування конфлікту.
7. Судове та позасудове врегулювання юридичних конфліктів.

Практичне заняття № 3

Тема: Міжнародні стандарти альтернативного вирішення спорів.

Мета: Здобути знання про міжнародні стандарти альтернативного вирішення спорів.

Питання для обговорення:

1. Міжнародний досвід розвитку відновного правосуддя.
2. Медіація в країнах англо-американської школи права.
3. Медіація в країнах романо-германської школи права.
4. Європейські стандарти альтернативного вирішення спорів.
5. Функціонування програм відновного правосуддя.

Практичне заняття № 4

Тема: Третейське судочинство в системі вирішення правових спорів. Поняття та суть третейського судочинства.

Мета: Закріпити знання про поняття та суть третейського судочинства.

Питання для обговорення:

1. Історичні засади третейського судочинства. Третейське судочинство в системі вирішення правових спорів.
2. Поняття та суть третейського судочинства.
3. Види третейських судів.
4. Співвідношення третейського суду з органами правосуддя.
5. Переваги третейського розгляду. Закон України «Про третейські суди».
6. Порядок утворення і державної реєстрації третейських судів.

7. Загальні умови третейського розгляду справи.
8. Порядок третейського розгляду і вирішення справи.
9. Порядок формування складу третейського суду: вимоги до третейських суддів.
10. Третейська угода.
11. Третейський розгляд справ. Звернення до третейського суду з позовною заявою. Забезпечення позову.
12. Третейський збір та витрати третейського суду, пов'язані з розглядом спору.
13. Рішення третейського суду, його види, вимоги до змісту та форми.
14. Виконання рішення третейського суду.
15. Проблеми виконання рішень третейського суду.
16. Державний контроль за рішеннями постійно діючих третейських судів в Україні.

Практичне заняття № 5

Тема: Мета та загальні принципи відновного правосуддя.

Мета: Закріпити знання про загальні принципи відновного правосуддя.

Питання для обговорення:

1. Історія визначення поняття «відновне правосуддя».
2. Генеза альтернативного вирішення кримінально-правових конфліктів на різних історичних етапах.
3. Закріплення основ відновного правосуддя в міжнародно-правових актах ООН та Ради Європи.
4. Основні принципи застосування програм відновного правосуддя Організації Об'єднаних Націй.
5. Елементи відновного правосуддя в правовій спадщині України.
6. Історія становлення відновного правосуддя в сучасній українській державі.
7. Мета та загальні принципи відновного правосуддя.
8. Поняття та завдання відновного правосуддя.
9. Концепція відновного правосуддя. Характерні ознаки програм відновного правосуддя.
10. Умови застосування відновного правосуддя. Основні моделі програм відновного правосуддя.
11. Українська модель відновного правосуддя.

Практичне заняття № 6

Тема: Посередництво як спосіб альтернативного вирішення спорів. Медіація як вид посередництва.

Мета: Набути знання про посередництво як спосіб альтернативного вирішення спорів.

Питання для обговорення:

1. Поняття та характерні ознаки переговорів.
2. Види, моделі та стилі переговорів.
3. Ефективні тактики переговорного процесу.
4. Особливості полеміки в переговорному процесі. Основні чинники переговорного процесу.
5. Переговорний процес та оформлення його результатів.
6. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів.
7. Поняття, значення та види посередництва як способу альтернативного вирішення спору.
8. Фасилітація як вид посередництва.
9. Консиліація як вид посередництва.
10. Медіація як вид посередництва. Поняття та характерні ознаки медіації.
11. Медіація як окремий спосіб (механізм) вирішення конфліктів.
12. Медіація: поняття, принципи та етапи. Правила медіації.
13. Історія розвитку медіації в Україні та світі. Законодавство України щодо медіації.

Практичне заняття № 7

Тема: Медіація в різних сферах суспільного життя.

Мета: Вивчити поняття та способи проведення медіації в різних сферах суспільного життя.

Питання для обговорення:

1. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів.
2. Медіація у спорах про захист особистих немайнових прав фізичної особи.
3. Медіація у спорах про право власності та інші речові права.
4. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності.
5. Медіація у спорах, що виникають з договорів.
6. Медіація у спорах про недоговірні зобов'язання.
7. Медіація у спорах про спадкове право.
8. Медіація у справах про банкрутство.
9. Медіація у сфері корпоративного управління.
10. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів.
11. Медіація як спосіб вирішення трудових спорів.
12. Медіація як позасудовий спосіб вирішення земельних спорів.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) - форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. КПЗ виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів, це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Види КПЗ з навчальної дисципліни «Альтернативні способи вирішення спорів»:

- підготовка наукової статті або тез наукової доповіді до друку;
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- написання есе, виконання творчих завдань;
- участь у командному проєкті.

Вид КПЗ погоджується з кожним студентом окремо.

Теми КПЗ погоджуються також індивідуально.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

Самостійна робота, як одна із форм засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час і без участі викладача, передбачає особистісно-орієнтовану організацію самоосвіти студента. Організація самостійної роботи вимагає особливої уваги, тому що частина питань кожної теми виноситься на самостійне опрацювання студентами, а матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на екзамен. Самостійна робота забезпечується необхідними навчально-методичними засобами (у тому числі конспектами лекцій, навчально-методичними розробками для самостійного вивчення дисципліни, періодичними виданнями). Студенти мають можливість самостійно опрацювати навчальний матеріал у бібліотеці, навчальних кабінетах і комп'ютерних класах з використанням мережі Інтернет, а також у домашніх умовах (при отриманні відповідного пакету навчально-методичної літератури).

№	Тематика
1.	Тема 1. Альтернативні способи вирішення спорів (ARD): поняття, значення та місце в механізмі захисту прав та інтересів осіб.
2.	Тема 2. Типологія конфлікту. Міжкультурні та міжетнічні конфлікти.
3.	Тема 3. Міжнародний досвід розвитку відновного правосуддя.
4.	Тема 4. Порядок формування складу третейського суду: вимоги до третейських суддів.
5.	Тема 5. Основні принципи застосування програм відновного правосуддя Організації Об'єднаних Націй.
6.	Тема 6. Особливості полеміки в переговорному процесі. Основні чинники переговорного процесу.
7.	Тема 7. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів.

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

Тематика тренінгу

- 1 Залучення медіатора у вирішення сімейного конфлікту
- 2 Вирішення спору у третейському суді.
- 3 Відновне правосуддя.

Порядок проведення тренінгу

1. Ознайомитися з передумовами альтернативного вирішення модельованого конфлікту.
2. Проаналізувати особливості вирішення спору за посередництвом медіатора, третейського суду.
3. Представити результати аналізу у вигляді командного проєкту (наприклад, модельованого судового засідання, модельованого процесу медіації).

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Альтернативні способи вирішення спорів» використовуються засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; залікове модульне опитування; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань і досліджень; ректорська контрольна робота. Підсумковою формою контролю є екзамен. При вивченні навчальної дисципліни «Альтернативні способи вирішення спорів» використовуються наступні методи навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, виконання наукових робіт під керівництвом викладача.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Альтернативні способи вирішення спорів» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Письмовий екзамен	Разом
20	20	20	40	100%
Усне опитування під час занять (1-3 теми) – 10 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (4-7 теми) – 10 балів за тему – макс. 40 балів Модульна контрольна робота – макс. 60 балів	Підготовка КППЗ – макс. 40 балів. Захист КППЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Теоретичні питання (2 питання) – по 30 балів, макс. 60 балів Кейс (1 кейс) – макс. 35 балів	

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Альтернативні способи

вирішення спорів» визначається за шкалою оцінювання:

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер заняття
1.	Фліпчарт	1-7
2.	Ноутбук	1-7
3.	Проектор	1-7
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Баранова Є. Альтернативні способи вирішення спорів у міжнародній практиці. *Підприємство, господарство і право*. № 9. 2020. С. 240-243.
2. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Впровадження способів альтернативного вирішення правових спорів. URL: [http://www.univer.km.ua/statti/1.bondarenko-zelinska_n.l._vprovadzheniya_sposobiv_alternatyvnoho_vyrishennya_pravovykh_sporiv_\(alternative_dispute_resolution\).pdf](http://www.univer.km.ua/statti/1.bondarenko-zelinska_n.l._vprovadzheniya_sposobiv_alternatyvnoho_vyrishennya_pravovykh_sporiv_(alternative_dispute_resolution).pdf)
3. Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ. 2021. 416 с.
4. Верейці О. Стилі медіації як предмет для теоретичної дискусії та практики. *Мала енциклопедія нотаріуса: науково-практичний журнал / Юрид.-видав. приватне п-во "СТРАЙД"*; ред. рада.: В. Марченко, Н. Парфьонова, В. Бринцев [та ін.]. Харків, 2023. № 2 (128), квітень 2023 р. С. 11-19.
5. Денисенко О. Медіація у світі: інновації та нові розробки. *Юридична газета*. 2023. 31 серпня (№ 9/10). С. 14.
6. Кармаза О. Медіація та переговори як альтернативні способи вирішення спорів. *Підприємництво, господарство і право*. № 5. 2020. С. 13-17.
7. Кравцов С. Мірошник О., Кутнякова А. Альтернативні способи вирішення спорів. *Наука і техніка сьогодні*. № 6 (6).2022. С. 335–347.

8. Луспеник Д. Новелізація цивільного процесу позитивно вплинула на судову практику. 25.09.2018. Судебно-юридическая газета. <https://sud.ua/ru/news/publication/125882-novelizatsiya-tsivilnogo-protsesu-pozi-tivno-vplinula-na-sudovu-praktiku-f6c2df>.
9. Петрова І. Порівняльний аналіз гуманістичної та класичної медіації. Мала енциклопедія нотаріуса : науково-практичний журнал / Юрид.-видав. приватне п-во "СТРАЙД" ; ред. рада.: В. Марченко, Н. Парфьонова, В. Бринцев [та ін.]. Харків, 2023. № 2 (128), квітень 2023 р. С. 7-10.
10. Подковенко, Т. Медіація як один з альтернативних способів вирішення спорів та її вплив на правову культуру суспільства. *Актуальні проблеми правознавства*. № 1. 2019. С. 11-16.
11. Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи щодо медіації в цивільних справах від 18 жовтня 2002 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf
12. Суханова Т. Чи потрібна нотаріусу медіація. Мала енциклопедія нотаріуса : науково-практичний журнал / Юрид.-видав. приватне п-во "СТРАЙД"; ред. рада.: В. Марченко, Н. Парфьонова, В. Бринцев [та ін.]. Харків, 2023. № 1 (127), лютий 2023 р. С. 59-65
13. Ханік-Посполітак Р., Посполітак В. «Досудове», «альтернативне» та «позасудове» врегулювання/вирішення приватноправових спорів: співвідношення понять. *Підприємство, господарство і право*. 2019. № 1. С. 38-44
Alexander N., Chong S., Giorgadze V. The Singapore Convention on Mediation : A Commentary. Alphen aan den Rijn : Wolters Kluwer Law International, 2022.
1. Blankley, K. M., Votruba, A. M., Bartz, L. M., & PytlikZillig, L. M. (2020). ADR Is Not a Household Term: Considering the Ethical and Practical Consequences of the Public's Lack of Understanding of Mediation and Arbitration. *Neb. L. Rev.*, 99, 797 p.
2. De Brabandere E. International procedure in interstate litigation and arbitration : a comparative approach. Cambridge, UK Cambridge, United Kingdom ; New York, NY : Cambridge University Press, 2021.
3. Dunna G.T. Conciliation and Mediation in India. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer Law International, 2022.
4. Faulkes Z. Resolving authorship disputes by mediation and arbitration. *Research Integrity and Peer Review*. 3.1 (2020): P.1-7.
5. Goldberg, S. B., Sander, F. E., Rogers, N. H., & Cole, S. R. (2020). *Dispute resolution: Negotiation, mediation, arbitration, and other processes*. Aspen Publishing. 660 p.
6. Kaplan N., Bao C. So, now you are an arbitrator: the arbitrator's toolkit. Alphen aan den Rijn : Wolters Kluwer Law International, 2022.
7. Rapatsa, M. (2018). The Commission for Conciliation, Mediation and Arbitration and Alternative Dispute Resolution in Labour Relations in South Africa: An Appraisal of Efficacy and Challenges. *Juridical Trib.*, 8, 202 p.
8. Sela A. (2018). Can computers be fair: how automated and human-powered online dispute resolution affect procedural justice in mediation and arbitration. *Ohio St. J. on Disp. Resol.*, 33, 91 p.
9. Susskind L., Tilleman W., Parra-Herrera N. *Judicial dispute resolution (JDR): new roles for judges in ensuring justice*. London, UK; New York, NY, USA: Anthem Press, 2023.
10. Ubilava A. *Mediation as a Mandatory Pre-condition to Arbitration : Alternative Dispute Resolution in Investor-State Dispute Settlement*. Leiden; Boston: Brill, 2023.

11. Zeller, B., & Trakman, L. (2019). Mediation and arbitration: the process of enforcement. *Uniform Law Review*, 24(2), P. 449-466.

Zhao Y. *Mediation and alternative dispute resolution in modern China*. Singapore : Springer, 2022.